

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ
Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Cap. II. De censura Pij V. & Gregorij XIII. aliquarum assertionum, partim
naturæ, partim gratiæ nimiumtribuentium, aut detrahentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94086)

feratur. Nam qualiter ipsa quoque execranda heresis damnata est, latere vos non debet, quia non solum per ipsos ducentos annos abolita est, sed & quotidie à nobis perpetuo anathemate sepulta damnatur, & hortamur ne quorum arma seputa sunt, eorum apud vos cineres seiscitentur. Postea vero duo præcipua dogmata contra Pelagium confirmat, nimirum dari peccatum originale, & necessariam esse gratiam ad vitanda peccata. Et ita finita omnino fuit antiqua contentio cum Pelagianis, & ideo sequentes Pontifices vsque ad nostra fere tempora nihil de gratia scripserunt, nisi fortasse obiter, & per occasionem. Sic enim Leo IX. in epist. ad Petrum Antiochenum suam fidem proteſtando, inter alia dicit, Deum prædestinasse solummodo bona, præsciuisse autem bona, malag. Gratiam Dei præuenire, & subsequi hominem credo, & profiteor, ita tamen, vt liberum arbitrium rationali creatura non deſineat.

26. Post exortos verò Lutheranos & Calvinistas necessarium fuit supremo Ecclesiæ Pastori eis resistere, veramque de gratia doctrinam iterum tradere, & amplius explicare. Quod in primis fecit Leo X. articulos Lutheri damando, & postea Paulus III. & pius IV. Concilium Tridentinum cogendo, & confirmando. Est autem aduertendum, priores Pontifices, quando occasione Pelagiani erroris de Gratia scripserunt, præcipue, & quasi ex instituto gratiæ necessitatem, & gratuitam eius donationem tradidisse, ac deſinuiffe. Contra excessum vero eorum, qui gratiam ita exaggerabant, vt liberum arbitrium tollerent, ex proſſo non deſinuerunt, quia nec ea restitue agebatur, nec necessaria erat, quoniam libertas arbitrii contra Manichæos satis erat à veteribus propugnata, & cõtra Priscilianistas à Leone Papa epist. 91. & aliis 93. & in tom. Pontif. epist. 4. cap. 11. qui necessitatem operum non ex gratia, sed ex syderibus ponebant. Pelagiani vero potius pro libertate pugnant. Quia vero negabant, posse gratiam cum libero arbitrio conciliari, & ex libertatis assertionem gratiæ negationem inferre, ideo iidem Pontifices allegati, præſertim Innocentius, Zosimus, & Cælestinus docuerunt, gratiam cum libertate posse, & debere coniungi. Nunc vero, quia non negatione gratiæ, sed potius illius exaggeratione negatur liberum arbitrium, ideo à posterioribus Pontificibus, & præſertim à Concilio Tridentino ex instituto damnata est illa nimia, & erronea gratiæ exaggeratio, & declarata, ac deſinita concordia inter gratiam, & liberum arbitrium, vt cap. 20. dicam. Non deſuerunt tamen in his temporibus qui (sine pertinacia hæretica) doctrinam ad vtrumque errorem claudicantem introducere tentauerint, quibus nouissimè Apostolica Sedes per Pium V. & Gregorium XIII. se opposuit, quorum censuram hoc loco inferre, quia in sequentibus sæpius est vsui futura, necessarium duximus, vt facilius ab omnibus huius nostri laboris studiosis sciri, & legi valeat, ac intelligi.

CAPVT II.

De Censura Pij V. & Gregorij XII. aliquarum assertionum, partim naturæ, partim gratiæ nimium tribuentium, nisi detrahentium.

1. FVt nostris temporibus in Louanienſi academia Doctores quidam catholicos, & eruditos, cuius nomen cum Pontifices silentio præterierint, libenter tacerem, nisi iam ex aliorum libris, & scriptis esset notissimum, scilicet, Michael Baius. Ille igitur in aliquibus libris, quos de charitate, & rebus alijs scripsit, varios articulos, seu assertiones posuit, in quibus nunc ad Pelagianismum, nunc ad Lutheranismum, & Calvinismum inclinat. Cumque esset expectatæ probitatis, & doctrinæ, vt in Bulla

tuit autoritate sua plures in suam sententiam ducere, & academiam illam catholicam, & insignem corrumpere, aut perturbare. Cui malo, vt occurrerent dicti Pontifices, hanc Bullam ediderunt, in qua & assertiones Baii referunt, & illas adhibita generali censura reprobant, & sub grauissimis poenis prohibent, cui censuræ author, vt catholicis paruit, & turbatio tota sublata est. Tenor autem Bullæ est qui sequitur.

Bulla Pij V. & Gregorij XIII. in qua nonnullæ propositiones de viribus naturæ, & gratiæ damnantur.

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Prouisionis nostræ debet provenire subsidio, vt ea, quæ à prædecessoribus nostris emanarunt suadente maxime fidei catholica conſervatione, vbicumque opus est, producantur: quare nos tenorem literarum felicis recordationis Pij Papa V. prædecessoris nostri in eius registro repertum, describi, & presentibus annotari fecimus, qui talis est. Pius Episcopus, seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Ex omnibus afflictionibus, quas in hoc loco à Domino constituti tam lucroso tempore sustinuerunt, ille animum nostrum exerceat dolor, quod religio Christiana tantis iam pridem turbibus agitata nonis quotidie propositis opinionibus confictetur, Christianique populus antiqui hostis suggestionem diffectus in alios atque alios errores passim, & promiscue deſeratur. Quantum vero ad nos attinet, totis viribus conamur, vt illi simul atque proſiliunt, penitus opprimantur. Magno etenim merore afficimur, quod plerique spectata alioqui probitate, & doctrinæ in varias sententias offensionis, & periculi plenas, tum verbo, tum scriptis prorumpunt, deque eis etiam in scholis inuicem controuersantur, cuiusmodi sunt sequentes.

1. Prima. Nec primi hominis adhuc integri merita rectè vocantur gratia.
2. Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritum, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritum.
3. Et bonis Angelis, & primo homini, si in statu illo permansissent vsque ad vltimum vitæ felicitas esset merces, & non gratia.
4. Vita æterna homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum: & bona opera ex lege naturæ ad consequendam illam per se suffiunt.
5. In promissione facta ab Angelo, & primo homini continetur naturalis iustitiæ constitutio, qua pro bonis operibus siue alio respectu vitæ æternæ iustis promittitur.
6. Naturali lege constitutum fuit homini, vt si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.
7. Primi hominis integri merita fuerunt prima creationis munera, sed iuxta modum loquendi sacra Scriptura non rectè vocantur gratia, quo fit, vt tantum merita, non & gratia debeant nuncupari.
8. In redemptis per gratiam Christi nullum inueniri potest meritum bonum, quod non sit gratis indigno collatum.
9. Dona concessa homini integro, & Angelo, forsitan non improbanda ratione, possunt dici gratia, sed quia secundum vsu Scripturæ nomine gratia tantum ea munera intelliguntur, quæ per Iesum male merentibus, & indignis conferuntur, ideo neque merces, quæ illis redditur, gratia dici debet.
10. Solutionem pænæ temporalis, quæ peccato dimisso sæpe manet, & corporis resurrectionem propriæ, non nisi meritis Christi adscribendam esse.
11. Quod piæ, & iustæ in hac vitæ mortali vsque ad finem conuersati vitam consequimur æternam, ill non propria gratiæ DEI, sed ordinationi naturali statim initio creationis constituta iusto DEI iudicio deputandum est.
12. Nec in hac retributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantum ad primam iustificationem generis humani, in qua lege naturali institutum est, vt iusto Dei iudicio æterna reddatur.

13. Pelagij sententia est. Opus bonum citra gratiam adoptionis factum non est regni celestis meritum.

14. Opera bona à filiis adoptionis facta non accipiunt rationem meriti ex eo, quod sunt per spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei, sed ex eo, quod sunt conformia legi, quodq; per ea praeatur obedientia legi.

15. Opera bona iustorum non accipient in die iudicii amplius mercedem, quam iusto Dei iudicio merentur, alias, mererentur accipere.

16. Dicit rationem meriti non consistere in eo, quod qui bene operatur habeat gratiam, & inhabitantem spiritum sanctum sed in eo solum, quod obedit divinae legi: quam sententiam saepius repetit, & multis rationibus probat ferè toto libro.

17. In eodem libro saepius repetit, quod non est verè legis obedientia, quae sit sine charitate.

18. Dicit sentire cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublegetur ad statum Deificum.

19. Dicit, opera catechumenorum, ut fidem, & penitentiam ante remissionem peccatorum factam, esse vitæ æternæ merita, quam vitam non consequentur catechumeni, nisi prius precendentium delictorum impedimenta tollantur.

20. Videtur insinuare, quod opera iustitiae, & temperantiae, quae Christus fecit ex dignitate personae operantis non traxerint maiorem valorem.

21. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur poenam eternam.

22. Humana natura sublimatio, & exaltatio in consortium divinae naturae debita fuit integritati primae conditionis, & proinde naturalis dicenda est, & non supernaturalis.

23. Cum Pelagij sentiunt, qui textum Apostoli ad Roman. 1. Gentes, quae legem non habent, naturaliter, quae legis sunt, faciunt: intelligunt de gentibus fidei gratiam non habentibus.

24. Absurda est sententia eorum, qui dicunt, hominem ab initio dono quodam supernaturali, & gratuito super conditionem naturae fuisse exaltatum, ut fide, spe, & charitate Deum supernaturaliter coleret.

25. A vanis, & otiosis hominibus secundum insipientiam Philosophorum excogitata est sententia: hominem ab initio sic constitutum, ut per dona naturae superaddita fuerit largitate conditoris sublimatus, & in Deum adoptatus.

26. Et ad Pelagianismum rejicienda est illa sententia, omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.

27. Integritas primae creationis non fuit indebita humanae naturae exaltatio, sed naturalis eius conditio: quam sententiam repetit, & probat per plura capitula.

28. Liberum arbitrium sine gratia, & Dei adiutorio, non, nisi ad peccandum, valet.

29. Pelagianus est error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad vltim peccatum vitandum.

30. Non solum fures hi sunt, & latrones, qui Christum viam, & ostium veritatis, & vitæ negant sed etiam quicumque aliunde, quam per Christum in viam iustitiae, hoc est, ad aliquam iustitiam, confendi posse dicunt, aut tentationi B. vili si ne gratia ipsius adiutorio resistere posse hominem sic, ut in eam non inducatur, aut ab ea superetur.

31. Charitas perfecta, & sincera, quae est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in catechumenis, quam in penitentibus potest esse sine remissione peccatorum.

32. Charitas illa, quae est plenitudo legis, non est semper contuncta cum remissione peccatorum.

33. Catechumenus iuste, rectè, & sanctè vivit, & mandata Dei observat, & legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quae in baptismi lauacro demum pergitur.

34. Distinctio illa duplicis amoris naturalis, ut, quo Deus amatur, ut author natura, & gratuiti, quo Deus amatur, ut beatorum, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris literis, & pluribus veterum testimonij excogitata.

35. Omne, quod agit peccator, vel seruis peccati, peccatum est.

36. Amor naturalis, qui ex viribus naturae exoritur, ex sola philosophia, per elationem praesumptionis humanae, cum ini-

ria Crucis Christi defenditur à nonnullis Doctores.

37. Cum Pelagij sapit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex natura solis viribus ortum ducit, agnoscit.

38. Omnis amor creaturae rationalis, aut vitiosa est cupiditas, quae mundum diligitur, quae à Ioanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, quae per spiritum sanctum in corde diffusa, Deus amatur.

39. Quod voluntarie fit, etsi in necessitate fiat, liberè tamen fit.

40. In omnibus suis actibus peccator servit dominanti cupiditati.

41. Is libertatis modus, qui est à necessitate sub libertatis nomine, non reperitur in scripturis, sed solum libertatis à peccato.

42. Iustitia, quae iustificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quae est operum iustitia, non autem in gratia aliqua animae infusa, quae adoptatur homo in filium Dei, & secundum interiorum hominem renouatur, ac divinae naturae consors efficitur, ut sic per spiritum sanctum renouatus, deinceps bene vivere, & Dei mandatis obedire possit.

43. In hominibus penitentibus ante sacramentum absolutionis, & in catechumenis ante baptismum est vera iustificatio separata tamen à remissione peccatorum.

44. Operibus plerisque, quae à fidelibus sunt, ut mandatis Dei pareant, cuiusmodi sunt, obedire parentibus, depositum reddere, ab homicidio, à furto, à fornicatione abstinere, iustificamur quidem homines, quia sunt legis obedientia, & verè legis iustitia, non tamen ipsi obtinentur incrementa virtutum.

45. Sacrificium Missae non alia ratione est sacrificium, quam generalis illa, quae omne opus, quod fit, ut sancta societas Dio homo inhaereat.

46. Ad rationem, & definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quaestio est, sed causa, & originis, verum omne peccatum debeat esse voluntarium.

47. Vnde peccatum originis verè habet rationem peccati sine illa ratione, & respectu ad voluntatem, à qua originem habuit.

48. Peccatum originis est habituali parvuli voluntati voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, ei, non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

49. Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus recedens sine generationis sacramento, quando usum rationis consequutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet, & legi Dei repugnet.

50. Prava desideria, quibus verè non consentit, & quae homo inuitus patitur, sunt prohibita praecepto, non concupisces.

51. Concupiscentia, sine lex membrorum, & prava eius desideria, quae inuiti sentiunt homines, sunt verè legis inobedientia.

52. Omne scelus eius est conditionis, ut suum authorem, & omnes posteros eo modo insicere possit, quo insicere primam transgressio.

53. Quantum est ex vi transgressionis, non tantum meritorum malorum, à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitis, quam qui cum maioribus.

54. Definitiva haec sententia, Deum homini nihil impossibile praecepisse, falsò tribuitur Augustino, cum Pelagij sit.

55. Deus non potuisset talem ab initio creare hominem, qualis nunc nascitur.

56. In peccato duo sunt, actus, & reatus: transiente autem actu, nihil manet, nisi reatus, sine obligatio ad poenam.

57. Inde in sacramento baptismi, aut sacerdotis absolutione propriè reatus peccati duntaxat tollitur, & ministerium sacerdotis solum liberat à reatu.

58. Peccator penitus non vivificatur ministerio sacerdotis absolventis, sed à solo Deo, qui penitentiam suggerens, & inspirans, vivificat eum, & resuscitat, ministerio autem sacerdotis solum reatus tollitur.

59. Quando per eleemosynam, aliq; pietatis opera Deo satisfacimus pro peccatis temporalibus, non dignum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant, nam alio qui essemus, aliqua saltem ex parte, redemptores, sed aliquid facimus, cuius intuitu Christi satisfactio nobis applicatur, & communicatur.

60. Per

Hac exponitur in libr. 12. c. 31.

B. In exemplari quod refert Lorca, dicitur, aut tentationi uniuersaliter, sed antiquum exemplar, quod Roma habet ante triginta annos, capitur, habet, aut tentationi vili, & ita etiam habetur in exemplari adiuncto ad libr. P. Vazq. in epist. Pauli.

60. Per passionem sanctorum indulgentijs communicatas non proprie reamitur delicta, sed per communionem charitatis, nobis eorum passionibus impertuntur, ut digni simus, qui pretio sanguinis Christi a penis pro peccatis debitis liberemur.

61. Celebris illa Doctorum distinctio, diuina legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad preceptorum operum substantiam tantum, altero quantum ad certum quendam modum, videlicet, secundum quem valent operantem perducere ad regnum aeternum, hoc est, ad modum meritoriam, commentitia est, & explodenda.

62. Illa quoque distinctio, qua opus dicitur bifariam bonum, vel quia ex obiecto, & omnibus circumstantijs rectum est, & bonum, quod moraliter bonum appellari conuenit, vel quia est meritorium regni aeterni, eo quod sit a viuo Christi membro per spiritum charitatis, reijcienda putatur.

63. Similiter illa quoque distinctio duplicis iustitiae, alterius, quae sit per spiritum charitatis inhabitantem, alterius, quae sit ex inspiratione quidam spiritus sancti cor ad penitentiam excitant, sed nōdum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, qua diuina legis iustificatio impletur, odiosissima, & pertinacissima reijcitur.

64. Denique & illa distinctio duplicis viuificationis, alterius, qua viuificatur peccator, dum ei penitentia, & vita noua propositum per Deigratiam inspiratur, alterius, qua viuificatur verē, & palme in vite Christo efficitur, commentitia indicatur, & scripturis minime congruens.

65. Non, nisi Pelagiano errore admitti potest vsus aliquis liberi arbitrij bonus, siue non malus, & gratiae Christi iniuriam facit, quia sentit, & docet.

66. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

67. Homo peccat etiam damnabiliter, in eo, quod necessario facit.

68. Infidelitas purē negatiua, in his, quibus Christus non est predicatus, peccatum est.

69. Iustificatio impij fit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem, aut inspirationem gratiae, quae per eam iustificatos faciat implere legem.

70. Homo existens in peccato mortali siue in reatu aeternae damnationis, potest habere veram charitatem, & charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu aeternae damnationis.

71. Per contritionem, etiam cum charitate perfectā, & cum voto suscipiendi sacramentum coniuncta non remittitur crimen extra casum necessitatis, aut martyrij sine actuali susceptione sacramentorum.

72. Omnes omnino afflictiones iustorum, sunt vltiones peccatorum ipsorum, vnde Iob, & Martyres, quia passi sunt, propter sua peccata passi sunt.

73. Nemo praeter Christum est absque peccato originali. hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque eius afflictiones in hac vita, sicut & aliorum iustorum, fuerunt vltiones peccati actualis, vel originalis.

74. Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale, in quibus iam dominatur, peccatum est, sicut & alij habitus prauī.

75. Motus prauī concupiscentiae sunt pro statu hominis vitiatī, prohibiti precepto Non concupisces, vnde homo dissensiens, & non consentiens, transgreditur preceptum Non concupisces, quantum transgressio in peccatum non deputetur.

76. Quandiu aliquid concupiscentiae carnalis in diligente est, non facit preceptum, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.

77. Satisfactiones laboriose iustificationum non valent expiare de condigno penam temporalem restantem post culpam condonatum.

78. Immortalitas primi hominis, non erat gratia beneficium, sed naturalis conditio.

79. Falsa est Doctorum sententia, primum hominem potuisse a Deo creari, & institui sine iustitia naturali.

Quas quidem sententias stricto coram nobis examine ponderatas, quamquam nonnullae aliquo pacto suslineri possent, in rigore, & proprio verborum sensu ab assertore intento, haereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas, & in ipsas aures offensionem imminuentes, respiciunt, & quacumque super his verbo, scriptoque emissas praesentium auctoritate damnamus, circumscribimus, & abolemus, deque eisdem, & similibus post-

hac quoque pacto loquendi scribendi, & disputandi facultatem interdiximus. Qui sec. fecerint, ipso, omnibus dignitatibus gradibus, honoribus, beneficijs, & officijs perpetuo priuatus: atq; etiam inhabiles ad quacumque decernimus, vinculoque anathematis eo ipso inmodamus, a quo nullus Romano Pontifice inferior valeat ipsos, excepto mortis articulo, liberare. Ceterum, ut iam commoti his de rebus tumultus, & contracta odia facilius comprimipossint, simulque animarum salutiplenus consulatur, dilecto filio nostro Antonio, tituli sancti Bartholomaei in Insula Presbytero Cardinali, Granuelano nuncupato, per Apostolica scripta mandamus, ut ipse, quid ad perpetuam dictarum sententiarum, & scripturarum abolitionem, quid ad arcenda huiusmodi prologia, & disputationes, quid denique ad vniōem, & pacem cum communi omnium, & Ecclesiae catholicae satisfactione componenda facto opus sit, imprimis diligenter expendat. Deinde in his omnibus, quae pro communi salute, tranquillitate, & honore optima iudicauerit, salua semper Ecclesiastica potestate, & perpetua vniūte, etiam per alium, seu alios, fide, doctrina, & religione praestantes ocius exequatur, faciatque quidquid decreuerit, inuolatur ab omnibus obseruari, contradicentes quoslibet per censuras, & penas praedictas, ceteraque iuris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita compescendi, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus, quod forsitan aliquibus ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum dicti indulti prius mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, exemptionibus, indulgentijs, ac literis Apostolicis, specialibus, vel generalibus, quorumcunque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel tot aliter non inserta, effectus praesentium impedi valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae damnationis, circumscriptionis, abolitionis, interdicti, decreti, mandati, priuationis, & innodationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romae apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo septimo: septimo Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno secundo. Ceterum volumus, ut earundem literarum tenori hic conferto illa ipsa omnino fides adhibeatur, vbicunque, & quomodocumque, siue in iudicio, siue alibi ille fuerit exhibitus, vel ostensus, sicuti illius originalibus literis praedictis adhiberetur, si ipse exhiberetur, vel ostenderetur. Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam nostrae voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romae apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nono, quarto Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno octauo.

Circa materiam huius decreti aduertendum est, ex his assertionibus, quae in eo notantur, plures non spectare ad praesentem materiam, nam multa in eis attinguntur de peccatis, alia de sacramentis, de sacrificio Missae, de charitate, de poenitentia, satisfactione, & remissione peccatorum, de legibus, seu praecipis, quae in suis materijs ex professo tractanda sunt. Aliae item, quae ad praesentem spectant, multiplices sunt, multae enim attingunt materiam de merito, aliae materiam de iustificatione, aliae denique ad vires liberi arbitrij, & gratiae, vel naturae in diuersis eius statibus: & haec sine dubio sunt aliarum radix, & origo; huiusce materiae vera fundamenta conuolunt: propter quod necessarium fuit, in superioribus aliquas ex eis attingere, & in sequenti libro, & in reliquis omnibus ferē in disputationem venient. Quamobrem in huiusmodi propositionibus notare oportet, quasdam esse, quae contra gratiam nimium fauēt naturae innocenti, & nondum per peccatum maculatā; aliae sunt, quae nimium exaggerant corruptionem in humana natura per eiusdem naturae peccat-

4. Notabile circa assertiones relationes.

peccatum factam, & inde libertatem arbitrij in statu naturæ lapsæ nimium deprimunt, & gratiæ necessitatem ultra veritatem exaggerant.

5. Prioris ordinis sunt septem primæ propositiones, in quibus planè supponitur, vitam æternam esse angelis, & homini connaturalem, & debitam ex vi solis naturæ, & operum ab illa suis viribus operante præcedentium, si peccatum non intercedat, & naturam ipsam tanto bono, & meritis eius indignam reddat. Et in hoc sensu Baius dicebat, bonum opus, utiq; procedens à natura innocente, natura sua esse meritorium vitæ æternæ, æquè ac malum opus naturæ suæ est meritorium mortis æternæ. Atque hinc inferebat in Angelis sanctis gloriam esse mercedem, non gratiam, quia neque in se est gratia, cum deat ex meritis, nec procedit ex gratia, quia pro bonis operibus naturæ secundum se spectatis, & sine alio respectu merces illa promissa est. Unde etiam dicebat promissionem illam non gratiam, sed iustitiam naturalem continere, ac proinde merita illa non rectè vocari gratiam, sed tantum merita. Quæ omnia eodem modo de primo homine, si in statu integræ naturæ perseveraret, assererebat, & consequenter addebat, promissionem vitæ, in qua mori non posset, factam primo homini sub conditione perseverantiæ in Dei obedientia, fuisse ex lege naturæ, non gratiæ. Et huc spectat quod dicit in 22. exaltationem ad consortium diuinæ naturæ fuisse debitam integritati primæ conditionis, ac proinde naturalem dicendam esse, non supernaturalem.

6. Et quanvis in 9. Propositione hanc doctrinam videatur author moderari dicens, *Dona collata angelis, & homini forsitan non improbanda, ratione dicitur gratiam.* Per hoc tamen non recedit à priori erronea doctrina; imò aliam introducit satis falsam, & periculosam. Primum patet ex illis verbis, *Non improbanda ratione, &c.* Quibus alludit ad modum loquendi Patrum Africanorum in epist. 95. Augustini dicentium, dona creationis non improbanda ratione gratiam posse appellari: & sic etiam dixit Baius in sua propositione 7. merita primi hominis in natura integra fuisse primæ creationis munera, iuxta vltimam verò Scripturæ non rectè vocari gratiam. Cum ergo postea dicit in 9. propositione, dona illius status non improbanda ratione vocari gratiam, intelligit aperte de illa ratione, qua dona creationis gratia vocantur. Ergo per hoc non receditur ab illo errore, quo, secluso peccato, nulla vera gratia in natura innocente recognoscitur. Secundum patet, quia in illa 9. propositione dicitur, in sacra Scriptura non vocari gratiam, nisi ea munera, qua per Jesum male merentibus, & indignis conferuntur. Quod falsum omnino est, & multorum errorum fundamentum. Nam Scriptura vocat gratiam omne donum naturæ non debitum, & gratis, seu sine merito, vel non ex operibus datum. Alioqui & beati Angeli non ex Deo, sed à se haberent, quod essent sancti, & in illis locum non haberet quod Paulus ait, *Quis enim te discernit? quid habes, quod non accepisti?* atque ita possent non in Domino, sed in se gloriari, quasi non acceperint, quod omnino falsum est, ut egregiè docet Aug. lib. 12. de Ciuit. ca. 9. eademque absurda cum proportionem in primo homine, si perseverare voluisset, sequuntur. Ex illo etiam fundamento evertitur totus ordo supernaturalium donorum gratiæ, quia ratio gratiæ nec requirit talia dona, nec per se illis conuenit, sed solum ob indignitatem contrariam (ut sic dicam) id est, ex culpa contractam, & in suscipiente tale beneficium inuentam. Atque hinc ortæ sunt assertiones 22. & 24. in quibus dicitur dona integritatis naturæ non fuisse supernaturalia, sed naturæ debita, & 25. in qua tanquam absurda rejicitur sententia catholica docens, primum hominem fuisse exaltatum donis supernaturalibus gratiæ. Et hanc sententiam repetit in 27. & per plura capita sui libri, ut in ea dicitur. Ac denique 78. & 79. in quibus dicit, non potuisse hominem creati

sine instituta naturali, ac subinde immortalitate illius status non fuisse gratuitum beneficium, sed naturalem conditionem. De quibus magna ex parte in tertio prolegomeno dictum est, & de cæteris in discursu operis suis in locis dicemus.

In posteriori ordine ponimus omnes illas propositiones, in quibus affirmat, vel non posse fieri obedientiam legis sine charitate, vel non posse aliquod bonum opus fieri in statu infidelitatis, aut peccati, aut sine auxilio gratiæ, aut liberum arbitrium hominis lapsi non, nisi ad peccandum, valere, cuiusmodi sunt propositiones 17. 26. 28. & sequentes ferè vsque ad 40. & 65. cum aliquibus sequentibus. Oportet autem circa 26. notare, aliquod mendum irrepsisse videri in verbis eius, sic enim habet. *Et ad Pelagianismum rejicienda est illa sententia: omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.* Non est enim verisimile, ita fuisse à Baio scriptum, aut probatum. Primum quia illæ duæ sententiæ non sunt Pelagianæ, nec commendant liberum arbitrium, sed potius deprimunt, nec repugnant gratiæ, sed eius necessitatem exaggerant. Quapropter sunt potius Pelagiano errori extreme contrariæ, & ideo summa contentione impugnabantur à Pelagianis contendentibus, infideles per liberum arbitrium perficere multa bona opera sine villo peccato, & acquirere veritatem, ut constat de Iuliano apud Augustinum lib. 4. contra ipsum cap. 3. & sæpè alias. Neque verisimile est, aut hoc ignorasse Baium, aut contra Augustinum sine fundamento pronuntiare voluisse. Secundo quia Baius non intendit damnare, sed potius probare illas sententiæ, ut ex 17. 23. 28. 29. & alijs multis similibus patet; ergo non potuit asserere, esse ad Pelagianismum rejiciendas, alias saltem hoc titulo illas damnaret. Et ita potius ipsum Baium damnari à Pontifice, quod diceret, opera infidelium esse peccata, dixit Vazquez 1. 2. disput. 191. cap. 2. Unde suspicor, in illa propositione hypothetica deesse negationem aliquam, seu verbum negandi, sententiamque Baii fuisse, quam de Sectaris huius temporis refert Bellarminus lib. 5. de Gratia, & liber. arbit. cap. 9. Pelagianum esse negare omnium infidelium opera esse peccata. Et ita consonat huic propositioni quod idem Baius ait in 23. *Cum Pelagius sentiret qui textum Apostoli Rom. 2. gentes, quæ legem non habent, naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt, intelligunt de gentibus fidei gratiam non habentibus.* Quasi dicat, Pelagianum esse affirmare, infidelem naturaliter facere ea, quæ sunt legis naturæ, quia hæc non sunt, nisi per bona, ut ipse sentit in propositione 54. & alijs. Ergo in propositione 23. sentit, ad Pelagianismum pertinere negare omnia infidelium opera esse peccata. Ergo non potuit dicere, ad Pelagianismum pertinere id affirmare. Denique hac ratione illa propositio inter damnatas ponitur, ut suo loco in sequentibus dicemus.

Præterea circa censuram Pontificiam aduertendum est, valde generale esse, ideoque ambiguum esse, quomodo ad singulas assertiones sit applicanda. Sex enim membra censura continet, nam dictas assertiones dicit esse hereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas, & in pias aures offensiones immittentes, additurque respectu, quia non omnes partes censuræ in singulas assertiones cadunt, sed cum proportionem, & proportionata distributione. Quomodo ergo constabit, quali censura vnaquæque assertio digna sit? Nam si vniuscuiusque arbitrio hoc committitur, videtur multum minui huius decreti, & censuræ authoritatem. Nihilominus dicendum est, Apostolicam sedem non tam fuisse sollicitam de illa particulari applicatione censuræ quoad speciem, vel gradum eius, quam de ex terminanda, & abolenda tota illa doctrina, sicut statim fecit, illam damnando, & in posterum interdicens. Ad hunc autem finem sufficiens fuit illa generalis censura, licet plura membra contineat, quia qualibet nota illarum sufficit, ut doctrina ipsa circumferretur, etiam si propria nota, & censura vniuscuiusque pro-

Errorum
fundamen-
tum.

7. Propositio-
nes exagger-
antes cer-
titudinem
in humana
naturæ as-
sertionem
Mendum,
26. assertio-
nis ratione
collitur.

8. Dubium
circa Pont.
censuram.

propositionis per regulas Theologiæ ad singulas applicanda, Doctoribus Theologiæ permittatur. Neque est nouus hic modus damndandi præuam aliquam doctrinam, quæ plures continet. Nam simili modo damnauit Leo X. articulos Lutheri in sua Bulla, & Concilium Constant. articulos Ioannis V Vides, & Ioannis Hus. sess. 8. & 15.

9.
Alterum
dubium per-
tinet ad propo-
sitionem.

Sed inquirere aliquis, vtrum omnes propositiones, quæ in hac Bulla narrantur, censeri debeant notatæ aliqua parte huius censuræ, saltem mitiori, seu minima, vel liceat aliquas ex illis excipere, & tanquam probabiles, vel etiam probabiliores defendere? Ratio dubitandi est, quia nonnullæ ex illis propositionibus sunt multorum Theologorum gratium, & antiquorum; non est autem verisimile, Pontifices graves & receptas opiniones Theologorum tam seuerè inuoluere censura. & ideo nonnullæ ex illis propositionibus etiam nunc defenduntur à modernis grauibz Theologis. Exempla sunt primo in propositione 23. quæ habet, cum Pelagio sentire qui locum Pauli ad Romanos 2. intelligunt de gentibus nondum ad fidem conuersis. Quod si hæc propositio damnatur à Pontifice, consequenter approbatur illa expositio, & reprobat contraria, quæ est Augustini in multis locis. Secundo in 28. dicitur, liberum arbitrium sine gratia Dei, non, nisi ad peccandum, valet. Hæc autem non videtur potuisse in illa damnatione includi, cum similis habeatur in canon. 22. Concilij Atraniensis, qui videtur desumptus ex Augustino tract. 5. in Ioannem in principio, & ex Prolegom. librorum de Doctrina Christiana, & similem habet Prosper in lib. sentent. in 121. & 323. Tercium exemplum est de hac sententia, liberum arbitrium non valet ad aliquod peccatum vitandum, quæ habetur propositio, vigesima nona. Quartum est de illa, Homo potest resistere alicui tentationi sine gratiæ diuinæ adiutorio, quæ habetur in 30. Quintum fit de illa, nullum bonum morale, seu naturale potest fieri per vires naturæ sine gratia, quæ habetur ex propositione 30. 35. 26. 37. & 61. nam hæc omnes propositiones probabiliter defenduntur à grauibz Theologis, & non est verisimile fuisse sub censura comprehensas. Sextum exemplum esse potest de illa opinione, quod Beata Virgo contraxerit peccatum originale ex Adam. quam habet hic author propositione 69. & est ab Ecclesia permissa, eiusque censura prohibita.

10. Nihilominus contrarium suadent & verba Pontificis, & grauis ratio. Nam imprimis Pontifex his verbis absolutis, & illimitatis profert censuram: *Quas quidem sententias, &c.* Quæ verba ita indistinctè prolata omnes assertiones comprehendunt sine vlla exceptione. Aliàs magnam occasionē errandi nobis præberēt. Accedit, quod Pontifex ipse excludit exceptionem, & responsum ad contraria exempla indicat, dum ait, *Quamquam nonnulla aliquo pacto sustineri possent: inrigore tamen, & proprio verborum sensu ab auctoribus intento, tales, vel tales, &c.* Ergo nullam illarum prout ibi continetur, & in proprio, & rigoroso sensu permittit excipere. Vnde subiungit distributionem, *Quæcunque super his verbo, aut scripto emissæ damnæ sunt.* Ratio etiam hoc suadet, quia iniustum fuisse in tanta multitudine sententiarum aliquam veram, vel probabilem, aut nulla censura dignam inuoluere: licet enim bonum ex integra causa, malum ex quocunque defectu, ita iniusta esset, & falsa damnatio, si vel in vna propositione ex damnatis locum habere non posset, quia quoad illam vniuersalis damnatio falsa esset, & iniqua. Præsertim quia propositiones illæ ex libris integris auctoris excerptæ sunt; curetque aliquæ illarum excerptæ fuisset, & alijs annumeratæ, nisi censura digna fuisset? Denique aliàs inefficax, & fere inutilis redditur sententia Sedis Apostolicæ, eiusque auctoritas in omnibus enervaretur, quia vnicuique licebit, quam velit excipere eo prætextu, quod à grauibz Theologis defenditur:

cum tamen Pontifex non tantum de illis omnibus, sed etiam de similibus posthac quoque pacto loquendi, aut scribendi vel disputandi (utique defensionis causa) facultatem omnibus interdicit.

Non omittat autem aduertere, in Præfatione
quadam ad hanc Bullam à quodam Theologo adno-
tatum esse, nonnullas ex dictis propositionibus Baij
à posterioribus Theologis ad sensum à Baio nõ in-
tento iniquissime retorqueri. Quia cum libros Baij, ex
quibus fragmenta illa propositionum decerpserunt,
eis legere non licuerit, non potuerunt ex totius do-
ctrinæ tenore, ac ductu, & ex præcedentibus, ac con-
sequentium serie verum Baij, & Pontificum sensum
assequi. Atque ita sola coniectura ducti Baium in
nonnullis opinionibus, de quibus nec vno quidem
loco potest esse suspectus, fuisse iudicarunt. Vnde sa-
ctum consequenter esse necesse est, vt multas propo-
sitiones, seu opiniones aut veras, aut saltem multum
probabiles à Pontificibus damnatas esse iudica-
rent, quod nimis absurdum, ac incredibile est, imo
impossibile. Hactenus author illius præfationis.

Hæc vero adnotatio ad introducendas, vel tuendas quasdam opiniones circa necessitatem gratiæ, & vires liberi arbitrii, & circa naturale Dei amorem, acres similes viam parat, de quibus postea dicturi sumus, an per hæc Bullam aliquid eis derogatum sit. Nunc vero præmonendum lætorem putauimus, vt à legitima huius decretalis censuræ interpretatione non aberrer. Nam reuera adnotatio illa, seu præuia cautio, nec verbis, nec fini, aut grauitati huius Bullæ consentanea videtur. Quia in primis Pontifices aperte, & sine distinctione declarant, illas sententias in rigore, & proprio verborum sensu ab assertoribus intento tali censura dignas esse. Quæ verba, si attentè spectentur, duo continent, vnum est, assertores illas in proprio verborum sensu esse tali censura dignas, aliud est, illum sensum fuisse ab assertoribus intentū: hic enim est simplex, & proprius illorum verborum sensus, & quicunque alius excogitetur, fructum huius definitionis euacuat. Quoniam alias vniuicū liberum erit, proprium sensum, tanquam ab authore intentum illis verbis asfingere, & illi accommodare iudicium Pontificis, vt propriam opinionem verbis magis consentaneam ab illa censura liberet: & ita declaratio illa Pontificia inutilis fiet, quia nō ad cerram doctrinam confirmandam, sed ad excitandas verborum contentiones deferuiet. Quod quidē ita esse, ratio sequens magis declarabit. Nam si sensus omnium illarum sententiarum ab assertore intentus non posset ex verbis ipsis à Pontificibus relatis satis colligi finē operum eiusdem assertoris integra lectione, & antecedentium, ac consequentium noua collatione, cōsequenter ēē ipsa Pontificia decisio fine eadem diligētia certo colligi non posset, quia nesciremus, quo sensu illas sententias damnauerit: at ex eodem lectui illorum librorū nobis est prohibita, vt ex eo Beati in quotalia scripta damnatur, cōstat: ergo interclusa est nobis via, & ratio assequendi proprium sensum ab alio assertore intentum, & à Pontificibus damnatum, & sic non possemus ex illa Bulla firmū argumentum cōtra aliquam opinionem fumere, etiam si in illis assertoribus, & proprio earū sensu contineri videatur. Cōsequens est absurdum, vt pote scopo, & grauitati tanti decreti repugnans. Atque etiam est contra morem posteriorum auctorum, qui ad confirmandas nō solum catholicas, sed etiam veriores theologicas opiniones auctoritate illius Bullæ vtuntur, vt videre licet in Cardinali Bellarm. libr. 5. de Iustific. c. 12. & 1. 4. P. Azor tom. 1. lib. 4. c. 29. in fine, P. Vazq. 1. 2. q. 191. c. 2. ubi reprobandas sententiam asserentem in infidelibus esse posse aliqua bona opera, addit, & q̄ caput est, opposita sententia videtur esse damnata in Bulla edita à Pio V. & Gregor. XIII. Similia habet disp. 21. c. 1. & qu. 113. ad artic. 7. Diui Thomæ, Lotca in 1. 2. tom. 2. eccl. vlt. disp. 3. memb. 4. & disp. 6.

Ex his

13.
Generalis
doctrina
in censuris
interpretan-
da.

Ex his ergo concludo, propositiones has in proprio sensu, quem verba ipsarum præ se ferunt, damnatas esse, illumque sensum non aliunde, quam ex verborum proprietate regulariter sumendum esse. Dico autem *regulariter*, quia si verba sint ambigua, vel duplicem sensum proprium admittant, tunc necessarium est alijs vti indicijs ad definiendum sensum, in quo damnata est propositio. Duo autem indicia videntur esse præcipua, vnum est, si verba in vna significatione referant sensum non discrepantem à doctrina Ecclesiæ, & Theologorum, in alio vero nouam, & inusitatam doctrinam cõtineant, tunc enim manifestum est, damnatam esse propositionem, prout continet peregrinam, & inusitatam in Ecclesia doctrinam, non vero in altero sensu à Catholicis recepto. Alterum indicium est, si vnus sensus cohareat cum alijs assertionibus in eadem Bulla damnatis, nõ verò alter, tunc enim clarum etiam est, propositionem in priori sensu assertam fuisse, ac proinde in eodem damnari. Et hanc coniecturam maxime spectandam, & præ oculis habendam moneo. Existimo enim tanta consideratione, & æquitate assertiones has ex libris illius Doctoris decerptas fuisse, vt si non tantum singulæ sed omnes etiam simul spectentur, facile possit intelligi sensus, in quo ab autore insertæ fuerunt. Neque sic decerptas, & à contextura librorum auulsas, alium referre sensum, præter illum, qui fuerit ab autore intentus, quique etiam collatione facta ad antecedentia, & consequentia in ipsis operibus recto iudicio colligi possent. Alioquin non fuisset æqua censura ad assertorem relata, & ad opera eius, si assertiones damnandæ tali modo, verbisq; ita præcis formarentur, & alium sensum præ se referrent, quam in contextu ipso operis, vel sermonis contingerent. Quod est incredibile, & ab Ecclesiæ vsu & sincero iudicio alienum. Magnumque huius veritatis argumentum est, quod neque ipse Michael Baius de tali damnatione conqueustus est, quod propositiones ita essent ex suis libris decerptæ, vt in verborum proprietate, & solitariè sumptæ alium sensum redderent, quàm in libri contextura ipse intendisset, neque specialem illis declarationem adhibuit, sed vt catholicis, & obedientiæ filius sententiam mutauit. Ita ergo de his assertionibus iudicandum censo, estque generalis doctrina seruandam in similibus censuris interpretandis, vt in damnatione articulorum Ioannis Wicleph, Ioannis Hus, Lutheri, & similibus: nam & ratio facta æque in his omnibus procedit, & ex dictis exemplis ea, quæ in præsentia diximus, non parum confirmantur.

14.
Oppositis
exemplis
satisfit.

Ad exempla ergo in principio obiecta generatim respondemus, propter illa fortasse dixisse Pontificem, nonnullas ex illis propositionibus aliquo pacto sustineri potuisse, vtique per se sumptas: nihilominus tamen de illis etiam intelligendum est, in rigore verborum, & in sensu ab autore intento sub eadem comprehendi censura. Quis autem sit hic sensus in singulis, & in quo alio possent aliquæ à censura excusari in discursu materiæ per occasionem tractandum erit. Nunc vero generatim dici potest, has propositiones, quæ non apparent ita damnabiles propter nudam doctrinam; propter acerbicatem, & audaciam, qua Baius suas opiniones adtruebat, & contrarias notabat, reiectas esse à Pontifice, saltem vt scandalosas, quia illa Baii immodica exaggeratio scandalum generabat. Quæ regula recte quidem ad primum exemplum accommodatur. Merito enim tanquam temeraria & scandalum pariens damnatur propositio dicens, Pelagianam esse expositionem testimonij Pauli de gentibus nondum conuersis ad fidem, cum à Patribus, & expolitoribus catholicis, vel probetur, vel non damnetur. Licet alijs etiam modis locus ille exponatur. Item quia Baius non damnabat expositionem, nisi quia Pelagianum esse putabat, dicere, gentiles ethnicos posse aliquid boni naturalis

facere, quod esset, naturaliter ea, quæ legi sunt, facere, saltem ex parte, seu aliqua lege, & in aliquo actu eius: temerarium autem erat, & scandalosum, sententiam illam Pelagianam existimare, & ideo saltem quoad hanc notam, & acerbicatem à Pontifice damnatur. Hæc vero regula solum potest accommodari illis propositionibus, quæ cum simili audacia, & acerba nota proferuntur, non vero alijs, quæ simpliciter asseruntur, vt sunt fere in alijs exemplis. Immo neque illa regula ad omnes propositiones similes, & hypotheticas extendenda est, sed consideranda est etiam doctrina; nam sæpe etiam in illam cadet censura. Vt. v. g. in 18. propositione dicitur, sentire cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, vt homo per gratiam ad optionis subleuetur ad statum Deificum. Quæ quidem propositio non solum damnabilis fuit propter exaggerationem insolentissimam, sed etiam propter doctrinam, quamuis simpliciter proferetur.

Vnde ad exemplum secundum fateor, illam propositionem simpliciter prolatam comprehendi sub hac censura, & nego esse eandem in Concilio Arausico. Vt expositio nem remitto in librum sequentem. Idemque respondeo ad tertium exemplum. Ad quartum vero dici potest, in illa propositione plures partes contineri, & necessarium non esse, vt propter omnes damnetur, præsertim quia illa propositio ex hypotheticis est, & cum intolerabili temeritate incipit. Non solum hi fures sunt, & latrones, &c. Sed de hac propositione, quæ ad victoriam tentationum pertinet, in sequenti libro disputaturi sumus, vbi plura de hoc exemplo dicemus. In quem locum etiam quintum exemplum remittimus, non enim desunt, qui propositionem illam simpliciter, vt in rigore verborum sonat, à Pontifice fuisse reiectam putent.

Ad vltimum exemplum dico, propositionem illam non damnari propter nudam assertionem de conceptione B. Virginis in originali peccato, sed propter generalem modum asserendi, omnes afflictiones, quas in hac vita B. Virgo passa est, fuisse vltiones peccati actualis, vel originalis: in hoc æquiparando Virginem cæteris sanctis. In hac enim assertionem simul cum præcedenti 68. in primis temere dictum est, omnes afflictiones iustorum, & martyrum, & ipsius etiam Iob fuisse vltiones peccatorum suorum, quia non solum sine fundamento asseritur, sed etiam scripturis repugnat. Nam licet peccatum originale fuerit aliquo modo origo, & causa omnium penalitatum huius vitæ, quatenus constituit hominem in statu passibili, non tamen omnes afflictiones huius vitæ sunt propriæ poenæ illius peccati, præsertim postquam iustis remissum est. Neque etiam sunt poenæ actualium peccatorum: nam multæ afflictiones ordinantur à Deo, vel permittuntur speciali prouidentia, non propter peccata commissa, sed vel ad probationem patientiæ, sicut Tobia dictum est ab Angelo, & à fortiori contigit in Iob, vt propter gloriam Dei, vt de cæco dixit Christus Ioan. 9. vbi (vt Augustinus, & Chrysostom. aduertunt) discipulos instruit, non omnes calamitates corporum esse poenas peccatorum, quod etiam docuit Hieron. epist. 33. ad Castrut. & contrarium putare, stolidum esse, ait Ambr. epist. 45. lib. 5. Deinde multo magis damnabile est, hoc attribuire Beatissimæ Virgini, & quod grauius est, sub distinctione de illa dicere propter peccatum actuale, vel originale, quasi in dubium reuocando, an peccatum actuale commiserit. Merito ergo illa propositio, vt iacet, damnata est, etiam si simpliciter affirmare, B. Virginem, originale peccatum contraxisse, damnabile non sit. Et hoc est attente in nonnullis alijs propositionibus considerandum, quæ plures partes inuoluunt, nam licet vna pars præcise sumpta forsan non esset digna censura, prout ibi asseritur, & alijs coniungitur, damnabilem propositionem constituit.

)?

CAPVT